

Nederlandse Plantencollecties: Siergras ... dát gras is ánder gras!

Grassen en dan met name siergrassen was en is mijn eerste passie. Het verzamelen begon toen ik ontdekte dat er zó veel soorten bestonden met zó veel toepassingsmogelijkheden. Daardoor ontstond bij mij een soort behoefte ze állemaal te willen ontdekken.

Waar die behoefte vandaan kwam? Misschien was het een soort herkenning. Opgegroeid op het platteland van Groningen, kwam ik veelvuldig in aanraking met de prachtige halmen, de kleuren en de natuurlijke vanzelfsprekendheid van Riet.

Mijn interesse ging vooral uit naar de siergrassen die goed toepasbaar zijn in de siertuin. Eenmaal uitgezet in mijn tuin leerde ik erg veel van de verschillende verschijningsvormen van siergrassen met hun vaak subtiele bloeiwijzen én ik leerde ook hun toepassingsmogelijkheden kennen. Vooral vanwege vorm en uitstraling bleken

ze verrassend geschikt voor vele doeleinden. Als solitair door het robuuste karakter (*Miscanthus sinensis*), als bodembedekker door de polvormende groeiwijze (*Deschampsia cespitosa* 'Goldtau'), in borders vanwege hun wevende eigenschap en rustige uitstraling (*Molinia caerulea* 'Heidebraut'), bij het water door de natuurlijke uitstraling (*Calamagrostis acutiflora* 'Karl Foerster'), als perfect winterbeeld doordat sommige groenblijvend zijn of doordat sommige soorten erg goed hun structuur in de winter behouden (*Luzula pilosa*) en in potten, omdat ze mooi overhangen óf juist keurig

rechttop blijven staan (*Panicum virgatum* 'Heavy Metal'). Omdat ze er van hoog tot laag zijn en er soorten zijn die diepe schaduw waarderen of juist volle zon, sommige tegen nattigheid kunnen of juist liever droge grond willen, bleken de toepassingsmogelijkheden in de siertuin onuitputtelijk. Eigenlijk is er voor elk plekje wel een geschikt siergras te vinden. Als houdster van de Nederlandse Plantencollectie van de *Poaceae* houdt het verzamelen en in stand houden van de soorten of hun cultivars nooit op. Ik wíl dat ook niet en ben zelfs gaan kweken. Ook als tuinontwerpster zie

ik steeds weer nieuwe combinaties, alleen met grassen of in combinatie met vaste planten. Siergrassen brengen veel licht en dynamiek in een tuin. Het ruisen van de halmen is soms hoorbaar en velen zijn zeer aaibaar! Door hun losse groei- en bloeiwijze zorgen siergrassen voor een natuurlijke uitstraling. Toch merkte ik nadat ik vele jaren siergrassen in mijn voorbeeldborders had toegepast dat er nóg meer mogelijk was met siergrassen. Door de tuinen in Weinheim en Hannover te bezoeken, ontstond mijn tweede passie: de prairietuin! Niet alleen was ik getroffen door de schoonheid van de prairiebeplantingen en de schijnbare eenvoud ervan, maar ook door de gedachte erachter: **duurzaamheid**. Een kleurrijke plantengemeenschap die zich na verloop van tijd zelf in stand kan houden. Een grote belofte voor de toekomst!

Prairie

Een reis door Amerika en veel (literatuur)onderzoek heeft mij heel veel geleerd over de planten en grassen die van nature in Noord-Amerika leven. Ook de manier waarop ze met elkaar leven is zeer interessant. De prairie in Noord-Amerika bestreek ooit 100 miljoen hectare. Het waren de Franse pelsjagers en ontdekkingsreizigers die het woord 'prairie' voor het

eerst noemden toen ze de onmetelijke grasvlakten in Noord-Amerika zagen. Het begrip prairie is erg breed en kent kortgrassprairie, de middelgrassprairie en hooggrassprairie. Welke soort prairie ontstaat is afhankelijk van de omstandigheden, conditie van de grond, de grondsoort en de ligging. Op heuvels en in warmere gebieden vind je bijvoorbeeld vooral kortgrassprairie en middelgrassprairie (vaak droog), maar ook in nattere gebieden zijn prairiegebieden

Niet alleen was ik getroffen door de schoonheid van de prairiebeplantingen en de schijnbare eenvoud ervan, maar ook door de gedachte erachter: duurzaamheid.

te zien. Ik was vooral geïnteresseerd in dié gebieden waar de omstandigheden te vergelijken zijn met Nederland en haar (rijke) grondsoort. Dan heb je het over de middelgrassprairie, maar vooral

ook over de hooggrassprairie in de staat Kansas. Planten en grassen hebben zich daar aangepast aan de redelijk strenge winters, warme zomers en sterke wind. Ze gaan met hun wortels flink de diepte in en kunnen daardoor goed overleven. Brand door blikseminslag overleefden de planten vanwege hun lange wortelstelsel met gemak. Zo ontstond een sterke gemeenschap van grassen en vaste planten.

De indianen

Al duizenden jaren lang woonden er indianen op de prairies. Ze trokken als nomaden rond en leefden vooral van de jacht op bizonen. Er was voldoende grond voor ie-

Miscanthus sinensis in herfsttooi
Foto: Lianne Pot

dereen en ieder indianenvolk kon daar gebruik van maken. Door branden kregen heesters en bomen op de prairie geen kans. Door de as werd de grond weer vruchtbaar en omdat het dode plantmateri-

soortenrijkdom verloren gegaan. Van de oorspronkelijke prairie is nog maar 2 % over in Amerika.

Men is hard bezig deze oorspronkelijke gebieden te herstellen door in sommige

We willen graag een onderhoudsarme beplanting, met soorten die tegen wisselende omstandigheden kunnen. We willen graag soorten die goed op onze grondsoort kunnen leven, niet bemest hoeven

Nu denk ik er niet aan om bizens te introduceren in onze tuintjes of om de hele beplanting eens in de drie jaar in brand te steken ...

aal was verdwenen, werden de planten al vroeg in het voorjaar verwarmd door de zon. De bizens konden weer goed eten in het voorjaar en de indianen konden op deze manier met hun bizens goed overleven. Hierdoor ontstonden er in de open graslanden veel mogelijkheden voor grassen en vele prairieplanten om te overleven, eeuwen lang. Deze vruchtbare grond is later ook door boeren die vanuit Europa naar Amerika kwamen ontdekt. Door het ploegen is veel van de oorspronkelijke

beschermde gebieden elke drie jaar te branden, te laten begrazen en een jaar te laten groeien. De oorspronkelijke flora komt terug en men werkt aan een duurzame oplossing. Het zijn vooral grassen die domineren in hoeveelheid, maar de grotere verscheidenheid aan planten ligt bij de prairieplanten.

Link naar vandaag en Nederland

De prairie geeft heel veel mogelijkheden voor toepassing in onze eigen siertuin.

worden en ook nog mooi zijn! Niet voor niets komen vele bekende en sterke tuinplanten uit Noord-Amerika! Als er bovendien een gemeenschap van planten ontstaat zonder dat we té veel moeten ingrijpen, ontstaat er een duurzame samenleving van planten waar heel veel te beleven valt. Bovendien wordt door de sterkte van de planten en de manier waarop ze met elkaar concurreren veel onkruid onderdrukt. Nu denk ik er niet aan om bizens te introduceren in onze tuintjes of om de hele beplanting eens in de drie jaar in brand te steken ... Nee, ik denk aan mogelijkheden om soorten bij elkaar te zoeken die oorspronkelijk vanuit de prairie komen en dat mogen ook best gecultiveerde soorten zijn die nog veel op hun voorouders lijken. Denk aan de bekendere soorten met hun cultivars van *Echinacea*, *Monarda*, *Silphium*, *Helianthus*, *Aster* en *Solidago*. Maar ook onbekende soorten met

Een rode *Imperata cylindrica* 'Red Baron', op de achtergrond *Molīnea caerulea* 'Heidebraut'
Foto: Lianne Pot

Andropogon gerardii kan wel 2 m hoog worden

Foto: Lianne Pot

hun cultivars van *Ratibida*, *Vernonia*, *Amorpha*, *Pycnanthemum*, *Liatris*, *Andropogon* en *Sporobolus*. Ook denk ik aan planten die oorspronkelijk uit hetzelfde gebied (biotoop) komen en dus goed met elkaar kunnen leven maar bijvoorbeeld uit een ander werelddeel komen. Denk aan grassen als *Molinia*, *Hakonechloa* en *Pennisetum orientale*

Ook zullen niet alle prairieplanten het even goed doen in Nederland. We zijn al druk bezig goede en mooie soorten bij elkaar te zoeken die goed in Nederland aarden en voor een mooie prairiebeplanting kunnen zorgen. Ik denk dat het belangrijk is om goede voorlichting te geven over deze nieuwe manier van werken met siergrassen en vaste

ervaren hoe het zal zijn om een Nederlandse prairietuin te bezitten!

Voor informatie:

Lianne Pot, Jan Gosseswijk 31,
9367 TE De Wilp (Gn)

T 0594-644263 E info@siergras.nl

W www.siergras.nl

Voor mij is het de moeite van het proberen waard. Kortom: zelf een prairietuin maken ...

'Tall Tails'. Ik let meer op welke planten mooi met elkaar te combineren zijn. Over de manier waarop prairiegrassen en vaste planten met elkaar samenleven wordt nog veel onderzoek gedaan. En ook onduidelijk is nog of we in Nederland net zo trots als de Amerikanen kunnen vertellen dat onze 'big bluestem' (*Andropogon gerardii*) wel meer dan twee meter hoog wordt!

planten. Uiteindelijk wil ik anderen enthousiasmeren, er zelf van genieten en meewerken aan een stukje duurzaamheid voor de toekomst. Voor mij is het de moeite van het proberen waard. Kortom: zelf een prairietuin maken ... Dit jaar starten we met de verdere voorbereiding en uitvoering. Het is een uitdaging en een experiment, maar ik kan niet wachten om zelf te